

DOMNĪCAS PROVIDUS 2021. GADA PĀRSKATS

PROVIDUS
DOMNĪCA

Saskaņā ar statūtiem un stratēģisko plānu, PROVIDUS mērķis ir dot ieguldījumu Latvijas politikas attīstībā labas pārvaldības, pilsoniskās līdzdalības, pretkorupcijas un migrācijas jomās, kā arī kļūt par ekspertīzes avotu starptautiskā līmenī.

PROVIDUS misija ir veicināt zināšanās balstītu rīcībpolitiku, sākot no lēmumu sagatavošanas līdz ieviešanas uzraudzībai. PROVIDUS galvenie darba virzieni šobrīd ir valsts pārvaldības uzlabošana (tai skaitā plašākas iespējas sabiedrībai iesaistīties lēmumu pieņemšanā), sabiedrības noturības pret populismu veidošana, kā arī pilsoniskā dialoga nodrošināšana vairākās rīcībpolitikas jomās – piemēram, tiesu darba efektivitātes, būvniecības drošības, pretkorupcijas, migrācijas politikas, sociālās uzņēmējdarbības jomās.

2021. gadā Providus darbība notika saskaņā ar 5 stratēģiskajiem mērķiem, ko apstiprinājusi organizācijas Padome.

Šajā pārskatā ir apkoptas veiktās aktivitātes ikkatrā no pieciem stratēģiskajiem mērķiem.

PIRMAIS STRATĒGISKAIS MĒRĶIS: PANĀKT, LAI LATVIJA KĻŪTU PAR VIENU NO OECD UN ES VISLABĀK PĀRVALDĪTAJĀM VALSTĪM.

Lai virzītos uz šī mērķa sasniegšanu, 2021.gadā Providus veica šādas aktivitātes:

- Izstrādāja un publicēja Latvijas pašvaldību atklātības standartu. Šī aktivitāte tika īstenota sadarbībā ar Latvijas Vides aizsardzības un reģionālo lietu ministrijas, tādējādi palīdzot ministrijai izpildīt savas saistības Atvērtās pārvaldības partnerībā (izpildot Latvijas rīcības plānu 2020.-2021. gadam). Gan ministrija, gan Providus izplatīja 50 lappušu garu dokumentu Latvijas pašvaldībām un organizēja vairākus seminārus, lai popularizētu un izskaidrotu šo dokumentu.
- Sagatavoja pētījumu/ziņojumu par iedzīvotāju iesaisti Rīgā un priekšlikumi esošo iesaistes formu uzlabošanai.
- Izstrādāja politikas dokuments (policy paper) Rīgas mēra birojam ar priekšlikumiem par Rīgā darbojošos konsultatīvo padomju pārveidi.
- Sadarbībā ar citām organizācijām (starptautisks konsorcijs), izveidoja novērtēšanas standartu e-līdzdalības iniciatīvu panākumu/neveiksmju novērtēšanai.
- Veica sabiedrības interešu aizstāvību Saeimā saistībā ar caurskatāmības un iedzīvotāju iesaistes prasību regulējumu jaunajā Pašvaldību likumā.
- Organizēja seminārus Rīgas pašvaldībai par iedzīvotāju iesaistes uzlabošanu.
- Organizēja starptautisku konferenci par iedzīvotāju iesaisti pašvaldību līmenī, tostarp diskusija ar Latvijas lielāko pilsētu mēriem.
- Pēc Chatham house principiem noorganizēja diskusiju par valdības centra nākotni Latvijā, izstrādāja priekšlikumus Latvijas politikas vērtēšanas sistēmas uzlabošanai, priekšlikumus jaunajam Latvijas Atvērtās pārvaldības partnerības plānam 2022-2025. gadam.
- Veica sabiedrības interešu aizstāvību attiecībā uz jauniem noteikumiem par valdības deklarācijas īstenošanu (attiecībā uz konsultācijām ar sabiedrību un ieinteresētajām personām un starpnozaru jautājumiem).
- Veica deliberatīvo metožu popularizēšanu - pilsoņu asamblejas un žūrijas, noorganizējot ievadpasākumu ar ekspertu no Francijas un Īrijas.
- Sadarbībā ar Veselības ministriju rīkoja deliberatīvu asambleju par aploksņu maksājumu izskaušanu veselības aprūpē. Šis pasākums bija viens no Latvijas valdības apņemšanām Atvērtās pārvaldības partnerības plāna 2020-2021 ietvaros.
- Palīdzēja ar fasilitēšanu diviem deliberatīviem starptautiskiem pilsoņu paneļiem (1) tiesības, vērtības, demokrātija; 2) veselība un klimats) Eiropas nākotnes konferences ietvaros.
- Palīdzēja Renew Europe noorganizēt apspriedes par Eiropas nākotni ar Latvijas iedzīvotājiem.

OTRAIS STRATĒGISKAIS MĒRĶIS: PANĀKT, LAI LATVIJAS UN ES LĪMENĪ IR SPĒCĪGAS POLITISKĀS PARTIJAS

Lai virzītos uz šī mērķa sasniegšanu, 2021.gadā Providus veica šādas aktivitātes:

- Izstrādāja saturu “Novadu šķirotavai” (partiju pielaižošanas anketa pirms vēlēšanām).
- Pievienojās starptautiskajam tīklam “Innovation in politics”, kas apzina un apbalvo inovatīvākos politiskos projektus.
- Apzināja 20 inovatīvus Latvijas projektu, kā arī konsultēja un sniedza palīdzību, lai tos pieteiktu starptautiskai inovāciju balvai. Pēc tam organizēja publisku diskusiju par politisko inovāciju uzlabošanu Latvijā.
- Veica sabiedrisko interešu aizstāvību par valsts finansējuma sadales sistēmas uzlabošanu politiskajām partijām.
- Uzreiz pēc pašvaldību vēlēšanām pasūtīja sabiedriskās domas aptauju par iemesliem, kāpēc vēlēšanu aktivitāte ir tik zema.
- Noorganizēja publisku diskusiju (sadarbībā ar Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldības komisiju) par iemesliem rekordzemajai sabiedrības līdzdalībai pašvaldību vēlēšanās un iespējām to uzlabot.

TREŠAIS STRATĒĢISKAIS MĒRĶIS: PANĀKT, LAI LATVIJA KĻŪTU PAR IETEKMĪGĀKU EIROPAS SAVIENĪBAS POLITIKAS VEIDOTĀJU

Lai virzītos uz šī mērķa sasniegšanu, 2021.gadā Providus veica šādas aktivitātes:

- Organizēja piecu debašu sērija par Eiropas Savienības ilgtermiņa nākotni. Tēmas: 1) Vai ES būs pasaules nomale? 2) Vai mākslīgā intelekta attīstība līdz nepazīšanai mainīs pasauli? 3) Vai ES būtu jāplāno klimata pārmaiņu katastrofālie scenāriji? 4) Vai pēc 50 gadiem joprojām privātums būs vērtība? 5) Vai globalizācija ir beigusies?
- Izstrādāja 5 publiskus testus/interaktīvās spēles par Eiropu Latvijas sabiedrisko mediju tīmekļa vietnē LSM. Tematiski šie testi bija par: 1) Briseles žargonu/leksiku; 2) Konferenci par Eiropas nākotni; 3) Kas ir kas Briselē? 4) Eiropas uzvarētāji; 5) Eiropas zaudētāji.
- Vadīja semināru ciklu Latvijas NVO par aktuālām Eiropas Savienības iniciatīvām (politisko partiju regulējums, politiskā reklāma, tiesības balsot citā ES dalībvalstī, pašnodarbinātības regulējums un naida runa). Šiem semināriem sekoja īpaša saruna/seminārs ar Latvijā ievēlētajiem Eiropas Parlamenta deputātiem un viņu padomniekiem.
- Noorganizēja publisku kursu par Eiropas Savienības institucionālo funkcionēšanu.
- Noorganizēja īpašu pasākumu, lai iepazīstinātu Latvijas sabiedrību ar Eiropas nākotnes konferences plenārsēdes delegātiem (Latvijas pilsoņiem). Pasākuma ievada daļā izklāstīti 3 veiksmes stāsti, kur Latvijas iedzīvotājiem ir izdevies pozitīvi ietekmēt ES lēmumu pieņemšanu.
- Pēc Chatham House Rule noteikumiem noorganizēja diskusiju par Eiropas nākotnes konferences reālajām iespējām ietekmēt Eiropas nākotni.

CETURTAIS STRATĒGISKAIS MĒRĶIS: PANĀKT, LAI VISMĀZ DAŽĀS SEKTORĀLAJĀS JOMĀS LATVIJAS UN ES POLITIKA TIEK VEIDOTA UN ĪSTENOTA ATBILSTOŠI PASAULES LABĀKAJIEM STANDARTIEM

Lai virzītos uz šī mērķa sasniegšanu, 2021.gadā Providus veica šādas aktivitātes:

- Sniedza atbalstu Latvijas valsts iestādēm, izvēloties un veidojot adekvātus institucionālos risinājumus vienas pieturas aģentūrai patvēruma meklētājiem.
- Apkopoja datus par nepieciešamību novērtēt un uzlabot starptautiskās aizsardzības saņēmēju integrāciju Latvijas sabiedrībā un noorganizēja ieinteresēto personu sanāksmes.
- Veica sabiedrisko interešu aizstāvību attiecībā uz to cilvēku humanitārajām un patvēruma tiesībām, kuri nelegāli šķērso Latvijas robežu no Baltkrievijas.
- Organizēja ekspertu un deputātu diskusiju par 2020. gadā sociālā jomā pieņemto ilgtermiņa lēmumu kvalitāti un turpmāk veicamajiem pasākumiem.
- Sagatavoja pētījuma ziņojumu par to, kā pašvaldība var sniegt atbalstu sociālajai uzņēmējdarbībai un eksperti piedalījās konferencē, pārrunājot pētījuma secinājumus.
- Organizēja podkāstu, seminārus un sagatavoja vizualizācijas, kā arī veica sabiedrības interešu aizstāvību saistībā ar sociālo klauzulu ieviešanu publiskajos iepirkumos (sociāli atbildīgie iepirkumi).
- Iniciēja NVO un aktīvistus jauna tīkla veidošanai pašnodarbināto personu tiesību un interešu aizstāvībai.
- Veica sabiedrības interešu aizstāvību un noorganizēja publisku diskusiju par Latvijas plāniem sociālajos jautājumos saistībā ar jauno ES Atveseļošanās un noturības instrumentu.
- Sagatavoja pētījuma ziņojumu un noorganizēja publisku diskusiju par īres mājokļu pieejamības uzlabošanu Latvijā.
- Veica būvniecības speciālistu aptauja un noorganizēja publisku diskusiju par sabiedrisko ēku drošības standartiem.
- Veica sabiedrības interešu aizstāvību saistībā ar Latvijas ilgtermiņa plānu cīņai pret korupciju.
- Palīdzēja Latvijas parlamentam jauna lobēšanas regulējuma izstrādē.
- Tieslietu padomē prezentēja Providus iepriekš veiktā pētījuma par atgriezeniskās saites aptaujām tiesu apmeklētājiem un tiesu speciālistiem rezultātus.

PIEKTAIS STRATĒGISKAIS MĒRĶIS: PANĀKT, LAI LATVIJA IR PAŠAPZINĪGA VALSTS, KURAS SABIEDRĪBĀ IR ATVĒRTA PĀRMAIŅĀM UN NOTURĪGA PRET POPULISMU

Lai virzītos uz šī mērķa sasniegšanu, 2021.gadā Providus veica šādas aktivitātes:

- Prezentēja sabiedriskās domas aptaujas rezultātus par iecietību, uzticēšanos un pilsonisko aktivitāti Latvijā. Tai sekoja divas diskusijas par aptaujas rezultātiem un ar to saistītajām atziņām.
- Veica sabiedrības interešu aizstāvību saistībā ar valdības ilgtermiņa stratēģiskās plānošanas dokumentu, kura mērķis ir veicināt sabiedrības saliedētību un integrāciju.
- Nodrošināja spēles "Vēlēšanu pilsēta" tulkošanu latviešu valodā un popularizēšanu, lai izglītotu skolēnus un partiju jauniešu nodaļas par metodēm, kā panākt politiskos kompromisus.
- Noorganizēja divus publiskus pasākumus (tostarp diskusija parlamenta komisijā) par iemesliem zemajam Covid-19 vakcinācijas līmenim Latvijas krievvalodīgajiem.
- Noorganizēja publisku diskusiju ar Lietuvas, Igaunijas un Ukrainas ideju domnīcu pārstāvjiem par iemesliem zemajam vakcinācijas līmenim šajās valstīs.
- Noorganizēja publisku diskusiju ar ārvalstu studentiem par viņu pieredzi Covid-19 pandēmiju laikā.
- Sagatavoja pētījuma ziņojumu par NVO sistēmas strukturēšanas (klasifikācijas) problēmām Latvijā.
- Palīdzēja Saeimas un NVO foruma organizēšanai.
- Veica sabiedrības interešu aizstāvību saistībā ar NVO regulējuma izmaiņām un sabiedriskā labuma organizāciju regulējuma izmaiņām.